

ประสิทธิผลของโปรแกรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง ในพื้นที่บริการโรงพยาบาลศรีสะเกษ

สิทธิพันธ์ จันทร์พงษ์, พ.บ.¹

บทคัดย่อ

การวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินประสิทธิผลของโปรแกรมการดูแลตนเองในผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองในพื้นที่บริการของโรงพยาบาลศรีสะเกษ การศึกษาใช้รูปแบบ Two Group Pretest–Posttest Design โดยมีกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 82 ราย แบ่งออกเป็นกลุ่มทดลอง (ผู้ป่วยในพื้นที่บริการโรงพยาบาลศรีสะเกษ) จำนวน 41 ราย และกลุ่มเปรียบเทียบ (ผู้ป่วยในพื้นที่บริการโรงพยาบาลชุขันธ์) จำนวน 41 ราย กลุ่มทดลองได้รับโปรแกรมการดูแลตนเองที่พัฒนาขึ้นเป็นระยะเวลา 12 สัปดาห์ การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการสองครั้ง คือก่อนและหลังการทดลอง ระหว่างวันที่ 1 เมษายน 2568 ถึงวันที่ 30 พฤษภาคม 2568

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยภายในกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบใช้สถิติ Paired t-test และการเปรียบเทียบระหว่างกลุ่ม ใช้สถิติ Independent t-test โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ผลการศึกษาภายหลังการทดลองแสดงให้เห็นว่า คะแนนเฉลี่ยความรู้เกี่ยวกับโรคหลอดเลือดสมอง การรับรู้โอกาสเสี่ยงของโรค การรับรู้ความรุนแรงของโรค การรับรู้ประโยชน์ในการป้องกันโรค การรับรู้อุปสรรคในการป้องกันโรค แรงสนับสนุนทางสังคม และพฤติกรรมการป้องกันโรคหลอดเลือดสมองของกลุ่มทดลอง สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อเทียบกับคะแนนก่อนการทดลอง และสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p<0.001$)

ผลลัพธ์จากการวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่า โปรแกรมการดูแลตนเองที่ได้รับการพัฒนาขึ้นมีประสิทธิผลอย่างชัดเจนในการเสริมสร้างความรู้ แบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพ แรงสนับสนุนทางสังคม และพฤติกรรมการป้องกันโรคในผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการลดอุบัติการณ์ของโรคซ้ำและภาวะแทรกซ้อน จึงถือว่าโปรแกรมดังกล่าวสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้อย่างสมบูรณ์

คำสำคัญ: โปรแกรม การดูแลตนเอง ผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง

¹ นายแพทย์ชำนาญการ โรงพยาบาลศรีสะเกษ อำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ

Effectiveness of a Self-Care Program for Stroke Patients in The Service area of Sisaket Hospital

Sitthipan Janpong, M.D.¹

Abstract

This quasi-experimental research aimed to evaluate the effectiveness of a self-care program for stroke patients in the service area of Sisaket Hospital. The study utilized a Two-Group pretest-posttest design. A total of 82 participants were recruited, divided into an experimental group (41 patients from Sisaket Hospital's service area) and a control group (41 patients from Khukhan Hospital's service area). The experimental group received the developed self-care program for approximately two months. Data collection occurred twice: before and after the intervention, from April 1, 2025, to May 30, 2025.

Data analysis involved comparing mean score differences within the experimental and control groups using Paired t-tests, and between groups using Independent t-tests, with a statistical significance level set at 0.05. Post-intervention results revealed that the experimental group demonstrated a statistically significant increase in mean scores for knowledge of stroke, perceived risk of stroke, perceived severity of stroke, perceived benefits of stroke prevention, perceived barriers to stroke prevention, social support, and stroke prevention behaviors. These scores were significantly higher than their pre-intervention scores and also significantly higher than those of the control group ($p < 0.001$).

The findings indicate that the developed self-care program is effective in enhancing knowledge, health belief model constructs, social support, and preventive behaviors among stroke patients. These are crucial factors in reducing the incidence of recurrent stroke and associated complications. Therefore, this program fully achieved its research objectives.

Keywords: Program, Self-care, Stroke patients

¹ Medical Doctor, Sisaket Hospital, Mueang Si Sa Ket District, Si Sa Ket Province